

Státní okresní archiv Plzeň-sever se sídlem v Plasích

Archiv obce Košetice

1914–1945 (1951)

Inventář

EL NAD č.: 208

AP č.: 381

Mgr. Jitka Flanderková

Plasy 2019

Obsah

Úvod:

I. Vývoj původce archiválií	3
II. Vývoj a dějiny archivního fondu	4
III. Archivní charakteristika archivního fondu	4
IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu	5
V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky	5
Seznam použitých pramenů a literatury	6

Přílohy:

Příloha č. 1: Seznam použitých zkratk	7
Příloha č. 2: Počet obyvatel a domů v obci a seznam doložených starostů	8

Inventární seznam	9
--------------------------	----------

I. Vývoj původce archiválií

Původci archiválií archivního fondu Archiv obce Košetice zpřístupňovaných tímto inventářem jsou: Obecní úřad Košetice / Gemeindeamt Koschowitz, 1850–1945, Místní správní komise Košetice, 1945–1948, a Místní národní výbor Košetice, 1948–1960.

Košetice (dříve Košovice, něm. Koschowitz) leží 5 km severozápadně od Města Touškova v nadmořské výšce 408 metrů na katastrálním území Košetice u Hunčic o rozloze 7,95 km².

Ves je poprvé písemně doložena roku 1115 v zakládací listině benediktinského kláštera v Kladrubech, kterému ji spolu s dalšími vesnicemi daroval kníže Vladislav. V roce 1247 koupil Košetice premonstrátský řád v Chotěšově. Roku 1379 náležely k hradu v Dolní Bělé. Od dolnobělského panství odkoupil v roce 1676 část vsi čítající pět domů premonstrátský klášter v Teplé a ta se stala součástí krukanického panství. Druhý díl náležel v 17. století k Líšťanům. Podle Tereziánského katastru bylo v této části patřící hraběti Juliu Xaveru Hamiltonovi 12 hospodářů a jeden kovář. Roku 1799 bylo líšťanské panství připojeno k Luhovu. Palackého Podrobný popis království českého již uvádí Košetice pouze ve správě luhovského panství, jehož majitelem byl v době zániku vrchnostenské správy Václav Maria Pergler z Perglasu.

V roce 1848 došlo ke zrušení poddanství a tím i patrimoniální správy, která pokračovala ve své úřední činnosti do roku 1850. Nejnižším správním článkem se staly samosprávné místní obce, a to na základě tzv. Stadionova prozatímního obecního zřízení č. 170/1849 ř. z. ze dne 17. března 1849. Vycházelo se hlavně z josefínských katastrálních obcí s tím rozdílem, že sídliště se mělo stát buď obcí, anebo součástí obce jako tzv. osada. V novém územněsprávním členění připadla místní obec Košetice do soudního okresu Město Touškov a politického okresu Plzeň v Plzeňském kraji. Prvoinstančním úřadem politické správy s všeobecnou působností bylo Okresní hejtmánství v Plzni. V letech 1855–1868 náležely Košetice ke smíšenému politicko-soudnímu okresu Město Touškov, po roce 1868 pak příslušely k soudnímu okresu Město Touškov v politickém okrese Stříbro. Přiděleným místem obce byla myslivna Přebuz, něm. Frühbus (Fribus). Košetice náležely k Farnímu úřadu v Líšťanech, kam také docházely děti do německé obecní školy. Příslušný poštovní úřad sídlil ve Všerubech.

Stejně jako podle tzv. Stadionova prozatímního obecního zřízení (č. 170/1849 ř. z.), tak i podle obecního zřízení a řádu volebního pro Čechy (č. 7/1864 z. z.) byly v obci ustaveny dva orgány – obecní výbor (volený na tři roky) a obecní představenstvo. Obecní výbor byl kolegiální orgán, rozhodující většinou hlasů. Měl usnášecí a dozorčí moc a ze svého středu si volil obecní představenstvo, složené z obecního představeného – starosty, jenž prováděl usnesení obecního výboru, a alespoň dvou radních.

V roce 1919 bylo v Košeticích zvoleno na základě novelizovaných ustanovení o volebním řádu a obecním zřízení (zákony č. 75/1919 Sb. a č. 76/1919 Sb.) obecní zastupitelstvo (dřívější obecní výbor), které si volilo obecní radu (dřívější obecní představenstvo), tvořenou starostou a radními. Dne 23. července 1919 byla na zasedání obecního zastupitelstva zvolena finanční a stavební komise. Doložena je i komise hospodářská a klasifikační. Vedením kroniky byl v roce 1923 pověřen Berndt Heinrich. Zastupitelé volili i svého člena do místní školní rady v Líšťanech. Z obecních zaměstnanců je znám obecní sluha.

K majetku obce náležel obecní dům čp. 23 a obecní pastouška čp. 16. Na návsi stála obecní kolna s hasičskou zbrojnicí a zvoničkou. Na počátku 20. let 20. století bylo rozhodnuto o odložení elektrifikace obce pro její špatnou finanční situaci, kterou se zastupitelé snažili řešit i prodejem obecních stromů či pronájmem pozemků. Místní elektrická síť byla

vybudována na konci 30. let 20. století.

Na začátku 20. století v Košetících žilo převážně obyvatelstvo německé národnosti, při sčítání lidu v roce 1921 se k české národnosti přihlásily dvě osoby z celkového počtu 157 obyvatel. Na zasedání zastupitelstva dne 2. května 1926 byla schválena němčina jednacím jazykem obce. V roce 1933 je doloženo devítičlenné obecní zastupitelstvo.

Po podepsání Mnichovské dohody v roce 1938 se obec stala součástí Říšské župy Sudety. Košetice náležely do obvodu vládního prezidenta v Chebu se sídlem v Karlových Varech a patřily do působnosti landráta ve Stříbře. V období od 1. do 20. října 1938 byla veškerá výkonná moc na území, které připadlo Německu, svěřena okupační armádě. Od 21. října 1938 vstoupilo v platnost německé správní řízení (Deutsche Gemeindeordnung z 30. ledna 1935). Podrobnější instrukce k jeho zavedení vydal dne 22. listopadu 1939 zvláštním oběžníkem říšský ministr vnitra.

Činnost obecního úřadu byla ukončena v květnu 1945 ustavením místní správní komise na základě vládního nařízení č. 4/1945 Sb., o volbě a pravomoci národních výborů.

II. Vývoj a dějiny archivního fondu

Z dochovaných písemností lze usuzovat, že archiválie byly ukládány v budově Obecního úřadu v Košetících. K tomuto účelu byla v roce 1939 zakoupena skříň. Pravděpodobně v 50. letech 20. století byly písemnosti převzaty do Archivu města Plzně. Po územněsprávní reformě (zákon č. 36/1960 Sb.) byly archiválie z Archivu města Plzně delimitovány dne 25. října 1963 do Okresního archivu Plzeň-sever se sídlem v Plasích (př. č. 129).

III. Archivní charakteristika archivního fondu

Archivní fond AO Košetice 1914–1945 (1951) o celkovém rozsahu 0,11 bm obsahuje tři úřední knihy. Při generální inventuře 2012–2013 došlo ke zpřesnění časového rozsahu a metráže.

Současné pořádání a inventarizace fondu proběhly na základě vyhlášky č. 645/2004 Sb., Metodického pokynu ředitele SOA v Plzni pro zpracování archiválií a tvorbu archivních pomůcek z 12. března 2010 (č. j. SOAP/006-0767/2010) včetně dodatku platného od 15. července 2014 (č. j. SOAP/006-1300/2014) a Metodického pokynu archivní správy č. 1/2017 k archivnímu zpracování fondu typu „Archiv obce“ (č. j. MV-35224-1/AS-2017). Přihlédnuto bylo rovněž k Metodickému návodu č. 1/2013 odboru archivní správy a spisové služby Ministerstva vnitra, kterým se vydávají nová základní pravidla pro zpracování archiválií.

Stav dochování fondu je mezerovitý. Vzhledem k tomu bylo při pořádání použito umělé pořádací schéma, uvedené v příloze č. 1 Metodického pokynu archivní správy č. 1/2017 k archivnímu zpracování fondu typu „Archiv obce“ (č. j. MV-35224-1/AS-2017). Vnitřní skartace nebyla provedena. Jazyky archiválií jsou němčina a čeština. Česky jsou psaná posteriora, která tvoří zápisy místní správní komise (místního národního výboru) ve všech třech inventárních číslech archivního fondu. V době zpracování byly písemnosti poškozené prachem. Restaurátorský ani konzervátorský zásah není nutný.

IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu

Vzhledem ke stavu dochování poskytuje archivní fond AO Košetice cenné informace o životě a činnosti v obci. Kniha zápisů ze schůzí inv. č. 1 obsahuje mimo jiné i záznamy o přijetí do domovského svazku, projednávání obecních a chudinských účetních záležitostí a údaje o nakládání s obecními pozemky. Pro demografické a genealogické bádání jsou využitelné archiválie inv. č. 2 a 3.

V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky

Archivní fond Archiv obce Košetice 1914–1945 (1951) uspořádala a inventář sepsala v březnu 2019 Mgr. Jitka Flanderková. Čistopis archivní pomůcky zpracovala v září 2019 Mgr. Jitka Flanderková ve Státním okresním archivu Plzeň-sever se sídlem v Plasích.

V Plasích 24. 9. 2019

Mgr. Jitka Flanderková

Seznam použitých pramenů a literatury

I. Prameny

Tištěné prameny

Ortsbuch für den Reichsgau Sudetenland. Haida, 1939.

Reichs-Gesetz-Blatt für das Kaiserthum Oesterreich, 1849.

Reichs-Gesetz-Blatt für das Kaiserthum Oesterreich, 1862, Teil IV., (Nr. 13, 5. 3.).

Sbírka zákonů a nařízení státu československého, 1919 (částka 16., 31. 1. a 7. 2.).

Sbírka zákonů a nařízení státu československého, 1945 (částka 3., 5. 5.).

Seznam míst v Království českém. Praha, 1913.

Statistický lexikon obcí v Čechách. Praha, 1924.

Statistický lexikon obcí v Zemi české. Praha, 1934.

Verzeichniss der Orts-Gemeinden im Königreiche Böhmen. Prag, 1861.

Zevrubný popis rozdělení země Království českého. Praha, 1854.

II. Literatura

BERAN, Karel. *Košetické paměti.* Líšřany, 2006.

DUNDERA, J. A. *Království české statisticky-polohopisně popsané. I. díl – Kraj plzeňský.* Praha, 1845.

EDL, Jan. Přehled změn v územní reorganizaci politické správy v letech 1928–1948. *Paginae historiae. Sborník Národního archivu,* Praha : Národní archiv, 2006, č. 14, s. 485–545.

HLEDÍKOVÁ, Zdeňka – JANÁK, Jan – DOBEŠ, Jan. *Dějiny správy v českých zemích od počátku státu po současnost.* Praha : Nakladatelství Lidové noviny, 2005.

PALACKÝ, František. *Podrobný popis Království českého.* Praha : Knihkupectví J. G. Kalve , 1848.

PROFOUS, Antonín. *Místní jména v Čechách, jejich vznik, původní význam a změny. II. díl – Ch–L.* Praha : Česká akademie věd a umění, 1951.

VRBATA, Jaroslav. Přehled vývoje veřejné správy v odtržených českých oblastech v letech 1938–1945. *Sborník archivních prací,* Praha : Archivní správa ministerstva vnitra v nakladatelství Orbis, 1962, roč. 7, č. 2, s. 45–87.

Seznam použitých zkratek

AO	archiv obce
AP	archivní pomůcka
bm	běžný metr
EL NAD	evidenční list Národního archivního dědictví
ev. jedn. č.	evidenční jednotka číslo
inv. č.	inventurní číslo
MSK	místní správní komise
př. č.	přírůstkové číslo
ř. z.	říšský zákoník
Sb.	Sbírka zákonů a nařízení
SOA	státní oblastní archiv
ukn	úřední kniha
z. z.	zemský zákoník

Počet obyvatel a domů v obci

Rok	Počet obyvatel	Počet domů
1850	189	neuveden
1869	190	29
1880	164	29
1890	153	27
1900	142	28
1910	148 (148 Němců)	28
1921	157 (2 Češi, 155 Němců)	28
1930	147 (147 Němců)	29

Seznam doložených starostů

Wenzl Gubik	1914–1919
Josef Lukas	1919–1923
Wenzl Buberl	1923–1939
Franz Wrchlawsky	1939

Inventární seznam

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Evid. jedn. č.
---------	-------	---------------	----------------

Úřední knihy

1	Kniha zápisů ze schůzí obecního zastupitelstva (výboru) (19. ledna 1914–16. února 1950)	1914–1945 (1950)	ukn 1
2	Kniha evidence obyvatel (zápisy MSK osob do obce přihlášených a odhlášených)	1940–1945 (1951)	ukn 2
3	Kniha osob přihlášených a odhlášených v obci	1932–1945 (1949)	ukn 3

Název archivní pomůcky:	Archiv obce Košetice
Značka archivního fondu:	AO Košetice
Časové rozmezí:	1914–1945 (1951)
Počet evidenčních jednotek:	3 (3 úřední knihy)
Počet inventárních jednotek:	3
Rozsah v bm:	0,11
Stav ke dni:	24. 9. 2019
Zpracovatel archivního fondu:	Mgr. Jitka Flanderková
Zpracovatel archivní pomůcky:	Mgr. Jitka Flanderková
Počet stran:	11
Počet exemplářů:	4
Schválila:	Mgr. Martina Matušková
	Dne 24. 9. 2019 – č. j. SOAP/60-314/2019